

BÉKÉS VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: BE/34/1408-1/2025. Tárgy: Körülhatárolt terület kijelölése, zárlati és kötelező növényvédelmi intézkedések elrendelése Békéscsaba fertőzési azonosítással

Ügyintéző: Petró Attila Hiv. szám: -

Telefon: (66) 529-270 Melléklet: 2 db Térkép + tájékoztató a károsítóról

H A T Á R O Z A T

A Békés Vármegyei Kormányhivatal, mint növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal (a továbbiakban: élelmiszerlánc-felügyeleti szerv) a **szőlő arany színű sárgaság fitoplazma** (*Grapevine flavescence dorée phytoplasma*, a továbbiakban: **FD zárlati károsító**) **zárlati károsító okozta** fertőzés felszámolása és visszaszorítása érdekében a 2025. évi zárlati károsító felderítés eredménye alapján az alábbi **növény-egészségügyi zárlati és kötelező növényvédelmi intézkedéseket hozza** a fertőzésveszélynek kitett szőlőnövényt és szőlő-szaporítóanyagot termő ingatlanokra, valamint az azokon található szőlőültetvényekre és szőlőnövényekre vonatkozóan a BE/34/936-1/2025., a BE/34/990-1/2025., a BE/34/1200-1/2025. és a BE/34/1363-1/2025. számú döntések fenntartása mellett:

I.

A 2025. évi zárlati károsító fertőzés miatt a **Békéscsaba, 0800/18 hrsz.** szám alatti területen található - laborvizsgálattal megerősítetten - **FD zárlati károsítóval** fertőzött 1 db szőlőtőke körüli **1 km sugarú körben található területeket** – a jelen határozat elválaszthatatlan mellékletét képező térképen meghatározottak szerint – **fertőzött területté jelöli ki.**

II.

A 2025. évben zárlati károsító fertőzések nyomán kijelölt **fertőzött területek határáról számított 3 km sugarú körben található területeket**, beleértve az ott található további települések – Murony, Telekgerendás, Szabadkígyós, Újkígyós, Békéscsaba, Csabaszabadi, Pusztatölke – érintett területeit, azok bel- és/vagy külterületi ingatlanait **védő (puffer) zónává jelöli ki.**

III.

A fertőzött területet és a védő (puffer) zónát együttesen **körülhatárolt területnek jelöli ki.**

A fertőzött terület és a védő (puffer) zóna térbeli kiterjedését jelen határozat elválaszthatatlan mellékletét képező térkép ábrázolja.

A fertőzött területre vonatkozóan a szőlőnövény, szőlőültetvény használója (földhasználó, tulajdonos) az alábbi növény-egészségügyi intézkedéseket és növényvédelmi technológiát köteles betartani:

- 1.) Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv kormánytisztviselői által jelzőfestékekkel megjelölt - az **FD zárlati károsító jellegzetes tüneteit mutató - minden szőlőnövényt gyökérzetével együtt meg kell semmisíteni**, az erről rendelkező külön határozatban előírtak alapján.
- 2.) Az FD zárlati károsító terjedésének nyomon követése miatt, az ültetvény használója köteles az eltávolított szőlő arany színű sárgaság jellegzetes tüneteit mutató szőlőnövények **helyét** a helyszínen azonosítható módon **megjelölni**, valamint az esetlegesen a talajban maradó gyökérzetből fakadó **új hajtásokat folyamatosan eltávolítani** a vegetáció során.
- 3.) **Tilos elszállítani** a szaporító- és ültetési anyagot a fertőzöttnek minősített területen található minden szőlőterületről, mely kötelezés alól az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a vonatkozó jogszabályban foglalt feltételek teljesülése esetén kérelemre felmentést adhat.
- 4.) A károsító terjedését elősegítő növényt, terméket, anyagot, eszközt a területre **ki- és bevinni tilos**.
- 5.) **Tilos szaporítóanyagot szedni** a szaporító-alapanyag termő terület fertőzött táblájáról, míg el nem telik két olyan teljes vegetációs időszak, amelynek kezdete óta nem észlelték a szőlő arany színű sárgaság betegség tüneteit.
- 6.) **Meg kell semmisíteni** elégetéssel a szaporító-alapanyag termő terület fertőzött táblájáról származó minden, szaporítóanyag-termelésre szánt növényanyagot, beleértve a metszés során keletkezett nyesedéket is.
- 7.) Szőlő szaporító- és ültetési anyagot a területre csak igazolási rendszerben termesztett, hatósági növény-egészségügyi ellenőrzésben részesített szőlőiskolákból, forgalmazó helyekről származó tételekből szabad **telepíteni**.
- 8.) Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv az **FD zárlati károsító fertőzést terjesztő amerikai szőlőkabóca rovarvektor** (*Scaphoideus titanus*) **ellen kötelező védekezést** ír elő 2026. évben, illetve a növény-egészségügyi zárlat fenntartásáig. A rovarvektor biológiáját figyelembe véve a vegetációs időszakban 2-3 alkalommal kötelező kémiai – vagy azzal egyenértékű hatékony – védekezést folytatni. A zárlati károsítót terjesztő rovarvektor ellen végzett célzott növényvédő szeres kezelésekről nyilvántartást (permetezési naplót) szükséges vezetni, melyet az utolsó bejegyzéstől számított 3 évig köteles megőrizni.
- 9.) A fertőzést terjesztő amerikai szőlőkabóca rovarvektor szőlővesszőkre esetlegesen lerakott **tojásainak elpusztítása érdekében** a tél végi metszéssel eltávolításra kerülő vesszőket égetéssel kell megsemmisíteni. A 2026. év tavaszán, illetve a növény-egészségügyi zárlat fenntartásáig a rügyfakadáshoz közeli időszakban olajos készítményekkel kell gyéríteni a vesszőkön áttelelő tojások számát.
- 10.) Rendszeresen ellenőrizni kell a szőlőnövényeket és ültetvényeket. Az esetlegesen előforduló **FD zárlati károsító fertőzési gyanút haladéktalanul jelenteni kell az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek**.
- 11.) A területen nem létesíthető szőlőiskola és szőlő törzsültetvény.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv felhívja a földhasználók figyelmét az alábbiakra:

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv kormánytisztviselői a fertőzött területen fekvő táblákon:

- a vegetációs időszakban fokozott helyszíni ellenőrzéseket végeznek,
- a zárlati károsító terjesztésben szerepet játszó rovarvektorok (kabócák) jelenlétét csapdázással figyelemmel kísérik,
- ellenőrzik, hogy a termelő vagy tulajdonos eleget tett-e a szőlő arany színű sárgaság miatt elrendelt művelési, gondozási, kötelező védekezési kötelezettségének.

A védő (puffer) zónára vonatkozóan a szőlőnövény, szőlőültetvény használója (földhasználó, tulajdonos) az alábbi előírásokat köteles betartani:

- 1.) **Rendszeres ellenőrzést kell végezni júniustól** a tenyészdő végéig a szőlőterületén a szőlő arany színű sárgaság tünetek jelenlétének felderítésére, a tünetek észlelése esetén **értesítenie kell az élelmiszerlánc-felügyeleti szervet**.
- 2.) A zárlat ideje alatt a zárlat alá helyezett területről (körülhatárolt terület) az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv engedélye nélkül az FD zárlati károsító fertőzést vizuálisan mutató, illetve

laboratóriumi vizsgálattal igazoltan fertőzött növényt kivinni, illetve a károsító terjedését elősegítő növényt, terméket, anyagot, eszközt a területre **ki- és bevinni tilos**.

- 3.) Vegetáció során a **rovarvektorok ellen 2-3 alkalommal növényvédő szeres védekezést** kell elvégezni az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által a védekezésre, védekezés optimális idejére vonatkozó hirdetményi úton közzétett védekezési felhívások figyelembe vételével.
- 4.) A fertőzést terjesztő amerikai szőlőkabóca rovarvektor szőlővesszőkre esetlegesen lerakott **tojásainak elpusztítása érdekében** a tél végi metszéssel eltávolításra kerülő vesszőket égetéssel kell megsemmisíteni. A 2026. év tavaszán, illetve a növény-egészségügyi zárlat fenntartásáig a rügyfakadáshoz közeli időszakban olajos készítményekkel kell gyéríteni a vesszőkön áttelelő tojások számát.
- 5.) **Meg kell semmisíteni** az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv kormánytisztviselői által kijelölt szőlőnővényeket a külön határozatban előírtak alapján.
- 6.) **Nem létesíthető szőlőiskola és szőlő törzsültetvény** a kórokozóval fertőzöttnek minősített terület határától számított 100 méter távolságon belül.
- 7.) A nyugalmi időszakban a szőlőnővényeket, a művelési módnak megfelelően **metszésben** kell részesíteni.

Azon ingatlanok esetében, amelyeken a puffer zóna külső határvonala keresztülhalad, a puffer zónára vonatkozó előírások a teljes ingatlanra érvényesek.

A védő (puffer) zónában lévő szőlőtermő területeken az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv szakemberei:

- a vegetációs időszakban helyszíni ellenőrzéseket és szükség szerint mintavételeket végeznek,
- elrendelik a laboratóriumi vizsgálattal fertőzöttnek bizonyult növényeket megsemmisítését,
- a zárlati károsító terjesztésében szerepet játszó rovarvektorok (kabócák) jelenlétét csapdázással figyelemmel kísérik,
- ellenőrzik, hogy a termelő vagy tulajdonos eleget tett-e a szőlő arany színű sárgaság miatt elrendelt művelési, gondozási, kötelező védekezési kötelezettségnek.

A körülhatárolt területen belül található **elhanyagolt ültetvényt** és egyéb gondozatlan szőlő területeket úgy kell tekinteni, hogy a termelő, vagy tulajdonos nem teljesítette a zárlatinak minősülő kórokozó terjedésének megakadályozására és a zárlati károsító terjesztését végző rovarok (rovarvektorok) egyedszámának gyérítésére vonatkozó kötelezettségét.

Az *FD* zárlati károsító terjedésének megakadályozása érdekében, **minden földhasználóra kiterjedő kötelezettség** a tenyészdő során - a rendelkezésre álló útmutatók alapján - a szőlőnővények **folyamatos ellenőrzése** és a szőlő arany színű sárgaság jellegzetes **tüneteinek észlelése** esetén az illetékes élelmiszerlánc-felügyeleti szervet haladéktalan **értesítése**.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv kötelezi a földhasználókat, hogy a körülhatárolt területen az *FD* zárlati károsító fertőzés felszámolásáig a növény-egészségügyi zárlati és a kötelező növényvédelmi intézkedéseket folyamatosan tartsák be.

Az elrendelt zárlat akkor **oldható fel**, ha a fertőzött területen a legutóbbi két teljes vegetációs időszak kezdete óta nem észlelték a szőlő arany színű sárgaság jellegzetes tüneteit, vagy laboratóriumi vizsgálattal igazolták a kórokozó mentességet. Az eredeti körülhatárolt terület egésze átminősül puffer zónává, melyben ezután is folytatni kell a mintavétellel kiegészített alapos ellenőrzést az esetlegesen fertőzött növények felderítésére, és továbbra is fennmarad az amerikai szőlőkabóca elleni védekezési kötelezettség.

A növény-egészségügyi **zárlat feloldásáról** az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv határozat formájában dönt.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv felhívja a földtulajdonosok/földhasználók figyelmét arra, hogy a határozat rendelkezéseinek betartását **folyamatosan ellenőrzi**.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv **figyelmezteti** a földtulajdonosokat/földhasználókat, hogy amennyiben az előírt **kötelezettségének nem, vagy nem megfelelően tesz eleget**, úgy az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv 500.000 Ft-tól 100.000.000 Ft-ig terjedő mértékű **növényvédelmi bírság** kiszabását kezdeményezheti. A határozatban foglaltak be nem tartásával adott esetben megvalósíthatja a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 361. § c) pontjában meghatározott, elzárással is büntethető, **járványügyi szabályszegés vétségét**.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv jelen határozatot azonnal végrehajthatónak nyilvánítja.

A határozat a közléssel végleges, ellene fellebbezésnek helye nincs. A döntést sérelmesnek tartó fél közigazgatási pert indíthat. A keresetlevelet - jogszabálysértésre hivatkozással - a közléstől számított 30 napon belül a **Szegedi Törvényszéknek (6720 Szeged, Széchenyi tér 4.)** címezve, a Békés Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztályához (5600 Békéscsaba, Szabolcs utca 34.) kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni.

A közigazgatási per alperese a Békés Vármegyei Kormányhivatal. A kormányhivatal a keresetlevelet az ügy irataival – és a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatával együtt - 30 napon belül továbbítja a bírósághoz. A keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya. Ha a keresetlevél azonnali jogvédelem iránti kérelmet is tartalmaz, a keresetlevelet és az ügy iratait 5 napon belül kell az ügy irataival együtt a bírósághoz továbbítani.

A jogi képviselővel eljáró fél, valamint az ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet, állam, önkormányzat, költségvetési szerv elektronikus úrlapon, ennek hiányában e-Papír Szolgáltatás vagy egyéb biztonságos elektronikus kézbesítési szolgáltatás útján köteles benyújtani a keresetlevelet a hatóság hivatali kapujára, a **BEMKHFMI** hivatali kapura.

A közigazgatási per illetékköteles, amelynek mértéke 30.000.-Ft, azonban a felet tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, ha egyik fél sem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

I N D O K O L Á S

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv növényvédelmi felügyelője 2025. október 17. napján *FD zárlati károsító*ra növény-egészségügyi felderítést végzett a korábban megállapított körülhatárolt területen kívül, amely során

- a **Békéscsaba 0800/18 hrsz.** szám alatti, árutermői szőlőtőkék közül 3 db - a szőlő arany színű sárgaság betegség tüneteit mutató - szőlőnövény került megmintázásra. Mintavételi jegyzőkönyv száma: J164463 Mintavétel földrajzi koordinátái: GPS (WGS) 21.022353 46.696215.

A mintákat a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági Laboratórium Igazgatóság Növény-egészségügyi Nemzeti Referencia Laboratórium (továbbiakban: Laboratórium) vizsgálta és a vizsgálat eredményeként megállapította, hogy a 1 db minta FD zárlati károsítóval (Grapevine Flavescence dorée phytoplasma) fertőzött. A Laboratórium által kiállított vizsgálati jegyzőkönyv száma: E2025-ELII-030234.

A BE/34/1200-1/2025. számú és a BE/34/1363-1/2025., továbbá a BE/34/936-1/2025. és a BE/34/990-1/2025. számú határozatokkal megállapított körülhatárolt területek összeérnek, így az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a továbbiakban a teljes területet egységes körülhatárolt területként kezeli a korábbi, fenti számú döntések megtartása mellett.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv döntését az alábbi jogszabályhelyek alapozzák meg:

A növénykárosítókkal szembeni védekező intézkedésekről szóló (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet (továbbiakban: 2016/2031 EU rendelet) egységes végrehajtási feltételeinek megállapításáról, valamint a 690/2008/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről és az (EU) 2018/2019 bizottsági végrehajtási rendelet módosításáról a Bizottság (EU) 2019/2072 Végrehajtási rendelete (2019. november 28.) rendelkezik (továbbiakban: 2019/2072 EU Végrehajtási rendelet). A **szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazma zárlati károsító** a 2019/2072 EU Végrehajtási rendelet II. melléklet B rész F. Vírusok, viroidok és fitoplazmák 1. pontja szerint.

A 2016/2031 EU rendelet 10. cikke szerint **amennyiben az illetékes hatóság uniós zárlati károsító vagy a 30. cikk (1) bekezdése alapján elfogadott intézkedések hatálya alá tartozó károsító jelenlétét feltételezi, vagy bizonyítékot szerzett arról az adott tagállam területének olyan részén, ahol a szóban forgó károsító jelenléte korábban nem volt ismeretes**, vagy egy növényekből, növényi termékekből vagy egyéb anyagokból álló olyan szállítmányban, amelyet behoztak az Unió területére, oda be kívánnak hozni, vagy ott szállítani kívánnak, **köteles minden szükséges intézkedést haladéktalanul megtenni a károsító jelenlétének egy, az (EU) 2017/625 rendelet 37. cikkében említett hatósági laboratórium szakvéleménye alapján történő hatósági megállapítása (a továbbiakban: hatósági megállapítás) céljából.**

A károsító jelenlétének hatósági megállapításáig az érintett tagállamnak adott esetben növényegészségügyi intézkedéseket kell hoznia annak érdekében, hogy kiküszöbölje a károsító elterjedésének kockázatát.

A 2016/2031 EU rendelet 14. cikk (1) bekezdés értelmében **amennyiben egy vállalkozó feltételezi vagy tudomására jut, hogy egy uniós zárlati károsító vagy a 30. cikk (1) bekezdése alapján elfogadott intézkedések hatálya alá tartozó károsító van jelen az ellenőrzése alatt álló növényekben, növényi termékekben vagy egyéb anyagokban, köteles haladéktalanul tájékoztatni az illetékes hatóságot erről a gyanúról vagy tényről**, hogy az meghozhassa a 10. cikk szerinti intézkedéseket. Adott esetben a vállalkozó köteles azonnali óvintézkedéseket is hozni a károsító megtelepedésének és elterjedésének megakadályozására.

A (3) bekezdés alapján, ha egy vállalkozó értesítést kap az ellenőrzése alatt álló növényekben, növényi termékekben vagy egyéb anyagokban megtalálható uniós zárlati károsítók jelenlétének hatósági megállapításáról, konzultálnia kell az illetékes hatósággal a meghozandó intézkedésekről, és adott esetben meg kell hoznia a (4)–(7) bekezdésben említett intézkedéseket.

A (4) bekezdés szerint **a vállalkozó köteles azonnal meghozni a károsító elterjedésének megakadályozásához szükséges intézkedéseket. Ha az illetékes hatóság utasítást adott az említett intézkedésekre vonatkozóan, a vállalkozónak azzal összhangban kell eljárnia.**

Az (5) bekezdés értelmében, ha az illetékes hatóságtól erre utasítást kap, a vállalkozónak meg kell tennie azokat az intézkedéseket, amelyek a károsítónak az érintett növényekből, növényi termékekből vagy egyéb anyagokból, valamint a telephelyeiről, vagy az ellenőrzése alatt álló földről, talajból, vízből és egyéb fertőzött elemekről történő eltávolításához szükségesek.

A (6) bekezdés alapján az illetékes hatóságtól kapott ellentétes utasítás hiányában a vállalkozónak haladéktalanul be kell vonnia a piacról a károsítóval esetleg fertőzött, ellenőrzése alatt álló növényeket, növényi termékeket és egyéb anyagokat.

Amennyiben e növények, növényi termékek vagy egyéb anyagok már nem állnak a vállalkozó ellenőrzése alatt, a vállalkozónak az illetékes hatóságtól kapott ellentétes utasítás hiányában:

a) tájékoztatnia kell a károsító jelenlétéről a kereskedelmi lánc azon szereplőit, akiknek a növényeket, növényi termékeket és egyéb anyagokat értékesítette; és

b) iránymutatást kell nyújtania az említett személyeknek az érintett növények, növényi termékek és egyéb anyagok szállításakor az adott károsító terjedése és kiszabadulása kockázatának csökkentése céljából meghozandó intézkedésekről; és

c) azonnal vissza kell hívnia ezeket a növényeket, növényi termékeket vagy egyéb anyagokat.

A (7) bekezdés szerint, amennyiben az e cikk (1), (3), (4), (5) vagy (6) bekezdése alkalmazandó, a vállalkozó köteles az illetékes hatóság kérelmére minden, a nyilvánosság tagjai számára relevanciával bíró információt a hatóság rendelkezésére bocsátani. A 13. cikk sérelme nélkül az illetékes hatóságnak mihamarabb tájékoztatnia kell a nyilvánosságot az említett tényről.

A 2016/2031 EU rendelet 17. cikk (1) bekezdése értelmében, amennyiben a 11. cikk első bekezdésének a) és b) pontjában említett valamely helyzet **hatóságilag megállapításra kerül, az illetékes hatóság köteles haladéktalanul megtenni minden ahhoz szükséges növény-egészségügyi intézkedést, hogy az érintett területen felszámolja az adott uniós zárlati károsítót. Ezeket az intézkedéseket a II. mellékletnek megfelelően kell meghozni.**

A 2016/2031 EU rendelet 18. cikk (1)-(3) bekezdései szerint:

(1) Amennyiben a 11. cikk első bekezdésének a) és b) pontjában említett valamely **helyzet hatóságilag megállapításra kerül, az illetékes hatóságnak haladéktalanul ki kell jelölnie egy vagy több olyan területet, amelye(ke)n a 17. cikk (1) bekezdésében említett felszámolási intézkedéseket végre kell hajtani (a továbbiakban: körülhatárolt terület).**

A körülhatárolt területnek a fertőzött körzetről és egy biztonsági sávból kell állnia.

(2) A fertőzött körzetnek adott esetben magában kell foglalnia az alábbiakat:

a) valamennyi olyan növény, amelyről ismeretes, hogy az érintett károsítóval fertőzött;

b) valamennyi olyan növény, amely az érintett károsítóval való esetleges fertőzöttség jeleit vagy tüneteit mutatja;

c) valamennyi olyan egyéb növény, amely valószínűleg fertőződik vagy fertőződött az adott károsítóval, ideértve azon növényeket is, amelyek az adott károsító iránti fogékonyságuk és a fertőzött növényekkel való szoros közelségük vagy a fertőzött növényekkel a termesztés tekintetében közös forrás (amennyiben ismert), illetve az azokból termesztett növényekkel való szoros közelség miatt valószínűleg az adott károsítóval fertőzöttek;

d) a szóban forgó károsítóval fertőzött vagy valószínűleg fertőzött föld, talaj, vízfolyások és más elemek.

(3) A biztonsági sávnak szomszédosnak kell lennie a fertőzött körzettel, és körül kell vennie azt.

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 17. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján a termelő, illetve a földhasználó köteles

a) a zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati károsítókat elpusztítani, azok behurcolását, meghonosodását, terjedését megakadályozni;

b) a zárlati károsítók okozta fertőzést vagy annak gyanúját haladéktalanul az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek bejelenteni.

Az Éltv. 48. § (1)-(2) bekezdései az alábbiakat rögzítik a növény-egészségügyi intézkedésekkel összefüggésben:

48.§ (1) Növények és növényi termékek egyes károsítói behurcolásának, elterjedésének és felszaporodásának megakadályozása, kártételének csökkentése, felszámolása érdekében, továbbá a károsító természetéhez és elterjedtségéhez mérten, a veszély elhárításához szükséges mértékben és ideig az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben, valamint az

Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában meghatározott esetekben az alábbi növény-egészségügyi intézkedéseket hozhatja:

a) fertőtlenítést, **megsemmisítést rendelhet el**, amelynek érdekében meghatározott szerek, eszközök, illetve eljárások alkalmazását előírhatja vagy betilthatja;

b) javaslatot tehet védett zónák kijelölésére;

c) térítés ellenében történő közcélú munkavégzést, a létesítmény, a szállító-, növényvédő és más eszközök, valamint anyagok igénybevételét rendelheti el;

d) fogékony növényfajok, illetve fajták termesztését korlátozhatja, betilthatja;

e) **károsítók, valamint a fertőzés közvetítését lehetővé tevő tárgyak szállítását**, forgalomba hozatalát és **tárolását betilthatja, korlátozhatja**, engedélyhez, illetve bejelentéshez kötheti;

f) zárlati károsítók vagy Magyarországon nem honos szervezetek tenyésztését és tartását, valamint a velük való munkát betilthatja, korlátozhatja, engedélyhez, illetve bejelentéshez kötheti;

g) a károsítók behurcolásának és elterjedésének megakadályozására, előfordulásának, felszaporodásának figyelemmel kísérésére és a **védekezési intézkedések megtételére kötelezhet**;

h) a fertőzött, fertőzésgyanús vagy fertőzés által veszélyeztetett területeken meghatározott károsítóktól való mentesítésre, illetve mentesen tartásra kötelezhet;

i) korlátozhatja a fertőzött, a fertőzésgyanús vagy a fertőzésveszélynek kitett ingatlanok, földterületek mezőgazdasági célú használatát, hasznosítását, valamint az ilyen földterületeket növény-egészségügyi zárlat alá helyezheti, **fertőzésveszélyt jelentő növényállomány kivágását és megsemmisítését elrendelheti**;

j) meghatározott károsítókkal való fertőzés vagy a fertőzés gyanúja esetén, illetve egyes károsítókkal szembeni rezisztenciavizsgálat eredményétől függően betilthatja vagy korlátozhatja olyan növényi részek forgalomba hozatalát, amelyek köztermesztés céljára nem alkalmasak;

k) elrendelheti növények vagy növényi termékek tárolására, raktározására szolgáló földterületek, épületek, építmények, helyiségek vagy tartályok fertőtlenítését, mentesítését vagy megtisztítását, és ennek érdekében meghatározott anyagok, eszközök vagy eljárások használatát előírhatja vagy betilthatja;

l) állami és közérdekű védekezést rendelhet el.

(2) A zárlati és a vizsgálatköteles nem zárlati károsítóval fertőzött területet, növényt, növényi terméket és az azt tartalmazó szállítmányt, raktárt, eszközt növény-egészségügyi zárlat alá kell helyezni, illetőleg behozatalnál a szállítmányt vissza kell utasítani attól függetlenül, hogy az rendelkezik növény-egészségügyi bizonyítvánnyal.

A növényegészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. számú melléklet A. részének II. szakasz d) pont 6.) alpontja szerint a *Grapevine flavescence dorée phytoplasma* **zárlati károsító**, amely a tagállamok területén előfordul és az egész Európai Unióra nézve fontos megtelepedésének, illetve továbbterjedésének megakadályozása és a fertőzés felszámolása, melyekre vonatkozóan növény-egészségügyi intézkedéseket kell hozni.

A Rendelet 10. § (2) bekezdése alapján a zárlat alá helyezett területről, létesítményből, amennyiben arról az elrendelő határozat másként nem rendelkezik, a károsítót, illetve annak bármely fejlődési alakjával fertőzött anyagot kivinni vagy oda a fertőzés terjedését elősegítő tárgyat, illetőleg terményeket bevinni tilos. A zárlati területen csak az az elrendelő határozatnak megfelelő tevékenység folytatható.

A Rendelet 8. § rendelkezése értelmében zárlati károsítók megtelepedésének, illetve továbbterjedésének megakadályozására és a fertőzés felszámolására vonatkozó belső növény-egészségügyi előírásokat, zárlati szabályokat a 7. számú melléklet tartalmazza.

A Rendelet 7. sz. melléklet 1.4.1.2. pontja tartalmazza ezen zárlati károsító megtelepedésének, illetve továbbterjedésének megakadályozására és a fertőzés felszámolására vonatkozó részletes, belső növény-egészségügyi előírásokat, zárlati szabályokat. Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv zárlati rendelkezései a Rendelet 7. számú mellékletének 1.4.1.2. pontján alapulnak:

1.4.1.2.1. *Grapevine flavescence dorée (FD) phytoplasma jelenlétének laboratóriumi vizsgálattal szőlőnövényből történt kimutatásakor a fertőzött növényanyagot, valamint az azokat termő területet **zárlat alá kell helyezni** és haladéktalanul **körülhatárolt területet kell kijelölni**.*

1.4.1.2.1.1. *A körülhatárolt terület magában foglalja:*

a) **fertőzött területet** – mely 1 km sugarú kör azon növény(ek) körül, amely(ek)re laboratóriumi vizsgálattal megerősítették a kórokozó jelenlétét, valamint

b) a **pufferzónát** – amely a fertőzött területet veszi körül és szélessége a fertőzött terület határától mért legalább 3 km.

1.4.1.2.2. *Amennyiben megerősítik a kórokozó jelenlétét az eredeti észleléstől eltérő területen, ennek megfelelően kell újból kijelölni a körülhatárolt területet.*

1.4.1.2.3. *A **fertőzött területen** az alábbi hatósági intézkedéseket kell elrendelni a károsító felszámolására:*

a) a terület összes szőlőtermő állományát ellenőrizni kell vizuális vizsgálattal, **a szőlő sárgaság betegség (a továbbiakban: szőlő sárgaság) jellegzetes tüneteit mutató minden növényt gyökérzetével együtt meg kell semmisíteni;**

b) ha a következő évben található a szőlő sárgaság tünetet mutató növény az előző évben eltávolított helye mellett, az összes, a soron belüli és az a melletti sorban a szomszéd növényt meg kell semmisíteni, még a tünetmenteseket is, és

c) a teljes ültetvényt fel kell számolni, ha a szőlő sárgaság jellegzetes tüneteit mutató növények aránya meghaladja a 30%-ot.

1.4.1.2.4. *A **fertőzött területen** az összes szőlő- és szőlő szaporítóanyag-termelőre vonatkoznak az alábbi kötelezettségek:*

a) tilos elszállítani a szaporító- és ültetési anyagot a fertőzöttnek minősített területen található minden szőlőterületről,

b) rendszeresen kell ellenőrizni az ültetvényt a szőlő sárgaság tünetek jelenlétének megállapítására, észlelés esetén értesíteni kell a járási hivatalt,

c) védekezni kell az FD-vektorok ellen a járási hivatal előírása szerint; a kezelések adatainak nyilvántartását legalább 3 évig meg kell őrizni;

d) a járási hivatal rendelkezése alapján a kijelölt szőlőnövényeket meg kell semmisíteni, és

e) nem létesíthető szőlőiskola és szőlő törzsültetvény a kórokozóval fertőzöttnek minősített területen belül.

1.4.1.2.6. *A **pufferzónában** az alábbi hatósági intézkedéseket kell elrendelni a károsító terjedésének megakadályozására:*

a) a területen alapos felderítést kell végezni a szőlő sárgaság tünetek jelenlétének felkutatására,

b) mintát kell venni laboratóriumi vizsgálatra, ha nincs tünetes növény, tünetmentesből,

- c) a laboratóriumi vizsgálattal fertőzöttnek bizonyult növényeket meg kell semmisíteni, és
- d) egyéb indokolt intézkedéseket kell előírni, pl. a fertőzés bekövetkezése esetén a többi, egészséges növény megvédésére.

1.4.1.2.7. A **pufferzónában az összes szőlő- és szőlő szaporítóanyag-termelőre vonatkoznak az alábbi kötelezettségek**

- a) rendszeres ellenőrzést kell végezni júniustól a tenyészidő végéig szőlőterületén a szőlő sárgaság tünetek jelenlétének felderítésre, a tünetek észlelése esetén értesítenie kell a járási hivatalt,
- b) védekezni kell az FD-vektorok ellen a járási hivatal előírása szerint; a növényvédő szerek kezeléseinek adatainak nyilvántartását legalább 3 évig meg kell őriznie,
- c) meg kell semmisíteni a járási hivatal által kijelölt szőlőnövényeket az előírtak alapján, és
- d) nem létesíthető szőlőiskola és szőlő törzssültetvény a kórokozóval fertőzöttnek minősített terület határától számított 100 méter távolságon belül.

1.4.1.2.8.2. A járási hivatalnak szemle során ellenőriznie kell, hogy a termelő vagy tulajdonos eleget tett-e a szőlő sárgaság miatti zárlatot és a terület körülhatárolását elrendelő határozatban megállapított művelési, gondozási, kötelező védekezési kötelezettségnek. Ha a termelő vagy tulajdonos nem tett eleget ennek a kötelezettségnek, elhanyagolt ültetvényét, mint a környező szőlőterületekre jelentős növény-egészségügyi kockázatot hordozó növényeket, gyökérzettel együtt ki kell vágnia és meg kell semmisítenie.

1.4.1.2.17. A Grapevine flavescence dorée phytoplasma terjedésének megakadályozása érdekében minden földhasználóra kiterjedő kötelezettség a tenyészidő során, a rendelkezésre álló útmutatók alapján a szőlőnövények folyamatos ellenőrzése, s a szőlő sárgaság jellegzetes tüneteinek észlelése esetén az illetékes járási hivatal haladéktalan értesítése.

Az Éltv. 54. § (1) bekezdés a) pont értelmében a zárlati károsító előfordulásának felszámolását, terjedésének megakadályozását szolgáló intézkedés során a termelők növényállományában végrehajtott részleges vagy teljes megsemmisítés esetén az adott dologban keletkezett károk enyhítésére – a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel – a termelő az államtól e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint részleges kártalanításra jogosult. A kártalanításról az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv határozatban dönt. **A kártalanítási eljárás az ügyfél kérelmére induló eljárás.**

A rendelkezésre álló bizonyítékok, valamint a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a zárlati károsító okozta fertőzés felszámolása és visszaszorítása érdekében:

- A zárlati károsítóval fertőzött szőlőnövények termőhelyét fertőzött táblává nyilvánította;
- A fertőzött tábla 1 km-es körzetében lévő szőlőnövényekkel beültetett – a rendelkező részben felsorolt településeken található – ingatlanokat fertőzött területként jelölte meg;
- A fertőzött területek 3 km-es körzetében lévő szőlőnövényekkel beültetett – a rendelkező részben felsorolt településeken található – ingatlanok képezik a védő (puffer) zónát;
- Kötelező növényvédelmi intézkedéseket határozott meg.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv megítélése szerint a mezőgazdasági termelés zavartalanságának, továbbá az egészséges környezethez fűződő jog biztosítása érdekében, a zárlati károsítók elleni védekezés kiemelt állami érdek, így a védekezési késedelem, illetve e kötelezettségek teljesítésének elmaradása adott esetben jelentős vagy helyrehozhatatlan kárral járhat.

Az Éltv. 60. § (1) bekezdés a) pontjai alapján növényvédelmi bírságot kell kiszabni azzal szemben, aki a zárlati károsítóval való fertőzés azonnali felszámolására vonatkozó kötelezettségét megszegi, zárlati károsítót terjeszt, vagy a terjedést elősegíti, a zárlati intézkedést megszegi.

A kilátásba helyezett növényvédelmi bírság összegét az Éltv. 59. § (3) bekezdése, valamint az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről szóló 194/2008. (VII. 31.) Korm. rendelet állapítja meg.

A határozat az általános közigazgatási rendtartásról 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 80. § (1) bekezdésének és 81. § (1) bekezdésének megfelelően került kiadásra, a határozat azonnali végrehajthatóvá nyilvánítására az Ákr. 84. § a) és b) pontjára figyelemmel került sor.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv hatáskörét és illetékességét a hivatkozott jogszabályok, valamint a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdése, a 13. § h) pontja, 14. § (4) bekezdése és 18. § (3a) bekezdése állapítja meg. Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv illetékességét továbbá a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. § (1)-(2) bekezdései, valamint az Ákr. 16. §-a határozzák meg.

A határozat elleni jogorvoslat lehetőségéről az Ákr. 112. §-ára, a 114. § (1) bekezdésére, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvényre, a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény 4. melléklet 7. pontjára, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény XLVI. fejezetére, valamint a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény 18-20. §-aira figyelemmel, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. §-a, 59. §-a és 62. § (1) bekezdés h) pontja alapján adtam tájékoztatást.

Békéscsaba, időbélyegző szerint

Dr. Takács Árpád
főispán
nevében és megbízásából

Dr. Bacsa Zoltán
osztályvezető

Értesül:

1. Békéscsaba, 0800/18 hrsz. alatti ingatlan fertőzött területe 1-4 km sugarú körében található ingatlanok tulajdonosai és földhasználói (az ügyfelek köre pontosan nem megállapítható) – közhírré tétel útján

2. Irattár

Tájékoztatásul:

3. Békéscsaba Önkormányzat elektronikusan

4. Szabadkígyós Önkormányzat elektronikusan

5. Újkígyós Önkormányzat elektronikusan

6. Murony Önkormányzat elektronikusan

7. Telekgerendás Önkormányzat elektronikusan

8. Pusztatottlaka Önkormányzat elektronikusan

9. Csabaszabadi Önkormányzat elektronikusan

10. Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Növényvédelmi Igazgatóság Növényegészségügyi Osztály
(e-mail: novenyegeszsegugy@nebih.gov.hu)